

19268

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **15.11.2024**

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili

Habere konu İzmir'de ölen 5 çocuk ve ailesi ile ilgili Bakanlığınız tarafından yapılan çalışmalarla ilgili olarak:

Çocukların yaşadığı eve ait görüntüler basında yer almıştır. Görüntüler, çocukların yaşadıkları "ev" in koşulları, bu ortamın çocukların temel ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olduğu açık olarak görülmektedir. Babanın cezaevinde olduğu, annenin ise hurda toplayarak geçimini sağladığı anlaşılmaktadır. Nitekim, komşuları da çocukların genelde aç olduğunu ve komşudan yeme aldıklarını ifade etmektedirler. Özet olarak çocuklar ve annenin derin bir yoksulluk içerisinde olduğu görülmektedir. Bakanlığınızın çalışmalarına yönelik Özlem Zengin tarafından TBMM oturumunda yapılan açıklamalarda Bakanlığınızın anne ve çocukların durumundan haberdar olduğu, çocuklarla ilgili 5395 sayılı kanun kapsamında danışmanlık ve sağlık tedbirleri bulunduğu, son bir yıl içinde aileye ay mesleki ziyaret gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Bakanlığınız hizmetleri ile ilgili olarak:

1. Çocukların durumları ile ilgili yapılan ev ziyaretleri ve mesleki çalışmalarda çocukların yaşadığı evin koşulları değerlendirilirken hangi tespitler yapılmış ve çocukların yaşadıkları ev için hangi tedbir ve hizmetler planlanmıştır? Çocukların yaşadıkları ev ortamının değişmediği anlaşıldığına göre, ev koşulları Bakanlığınız tarafından çocuklara "uygun" olarak mı değerlendirilmiştir? Bu konuda hazırlanan raporlarda hangi değerlendirme ve hizmet planları gerçekleştirilmiştir? Bu hizmetler ne şekilde uygulanmıştır?
2. Çocukların Bakanlığınız SED hizmetinden faydalandıkları bilgisi basında yer almıştır. Bu bilgi doğru ise, kaç çocuk için SED ödeneği verilmektedir ve bu miktar ne kadardır? İlgili mevzuat kapsamında bir aileden aynı anda en fazla iki çocuğun SED hizmetinden faydalanabileceği bilinmektedir. Hanenin toplam gelir ve yoksulluk durumu göz önünde bulundurulduğunda SED -ödeneğinin evin toplam ihtiyaçları için kullanılacağı

aşikardır. Nitekim SED hizmeti kapsamında yapılan etkinlik araştırmalarında çocuklar için ödenen ekonomik desteğin doğrudan çocukların ihtiyaçlarından çok ailenin genel ihtiyaçları için kullanıldığı sıkça ifade edilmektedir. Bu aile için de 2 çocuk için verilebilecek SED hizmetinin, hanedeki çocukların tamamının ihtiyaçlarının karşılanmasına yeteceği mi değerlendirilmiştir? SED bağlanmayan çocukların (basındaki bilgilere göre 3 çocuk) ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili olarak sosyal inceleme raporları ve mesleki raporlarda hangi tespitler yapılmıştır, çocukların ihtiyaçlarının karşılanması için hangi tedbirler ve hizmetler planlanmıştır. Ailede çocukların temel ihtiyaçları ve ekonomik kaynaklı ihtiyaçlarının karşılanması için somut olarak hangi hizmetler sağlanmıştır?

3. Çocukların sadece yangının olduğu gün değil, başka zamanlarda da evde tek başlarına anneleri olmadan kaldıkları komşuların ifadelerinden de anlaşılmaktadır. Çocukların durumu Bakanlığınız tarafından izlendiğine göre, çocukların bu şekilde evde kaldıkları biliniyor olmalıdır. Çocukları evde bırakmanın, çalışmak zorunda olan ama çocuğunu bırakacak sosyal desteği olmayan ebeveynlerin tercih ettikleri değil ama başka alternatifleri olmadığı için yapmak zorunda kaldıkları bir durum olduğu birçok araştırmada ortaya konulmuştur. Bakanlığınız tarafından çocukların evde refakatsiz kalmamaları için aileye hangi destek hizmetleri sağlanmıştır? Böyle bir durumda anneye “çocukları evde yalnız bırakmaması” konusunda telkinde bulunmasının çözüm içermediği açık olduğunda, böyle bir rehberlik dışında hangi somut hizmet modelleri uygulanmıştır?
4. Annenin gelir getirici bir işi olmadığı anlaşılmaktadır. Bakanlığınız takibinde olduğu süre boyunca anneye gelir getirici bir iş sağlanması için hangi somut hizmetler sağlanmıştır? bu hizmetlerin annenin iş sahibi olmasında etkisi olmamasında hangi faktörler etkili olmuştur?
5. AKP milletvekili Özlem Zengin, Bakanlığınız çalışmaları ile ilgili yaptığı açıklamada “Aile bakanlığı yetkilileri yeteri kadar bakılamadığını gördüğü için çocukların devlet korumasına alınmasını aileye önermiş. Fakat aile bu talebi reddetmiş. Aile bunlara rağmen çocuklara kendi bakmayı tercih etmiş.” İfadelerini kullanmıştır. Bakanlığınız tarafından yapılan incelemelerde ve raporlarda, çocukların kurum bakımına alınmaları kapsamında hangi değerlendirmeler yapılmıştır? Çocukların devlet korumasına alınması ihtiyacına yönelik değerlendirme yapılmış mıdır, yapılmış ise ihtiyaç hangi kapsamda tespit edilmiştir (ekonomik endenler, ihmal vb.)? Çocukların kurum bakımına alınması gerekliliği raporlarda tespit edildi ise bu neden hayata geçirilmemiştir? Raporlarda çocukların kurum bakımına alınma ihtiyaçları bulunmadığı tespit edildi ise, bunun gerekçeleri nelerdir? çocukların temel ihtiyaçlarının sağlanmasında ve korunmalarında hane içinde nasıl bir yaşam uygun görülmüştür?
6. Bakanlığınız tarafından çocukların kurum bakımına alınmalarına yönelik kararlar verilmesinde hangi kriterler göz nünde bulundurulmaktadır? Çocuk hakkında kurum bakımına alınma kararlarının bu konuda oluşturulmuş “kurullar” tarafında verildiği bilinmektedir. Bu kurulların işleyişinde çocukla çalışan meslek personelinin görüşü ve önerisi hangi oranda belirleyici olmaktadır? İncelemeyi yapan meslek elemanı tarafından kurum bakımına alınması önerilen ancak kurullar tarafından kurum bakımına alınmaması yönünde karar tesis edilen dosyalar var mıdır? Bu türden vaka dosyalarına yönelik bir istatistik tutulmakta mıdır? Kaç çocukla ilgili böyle bir karar verilmiştir? Bu yönde karar verilen çocukların mevcut durumları incelenmekte midir?

7. Bakanlığınıza bağlı çocuk bakım kuruluşlarının kapasitelerinde önemli sorunlar olduğu bilinmektedir. Meclis araştırma komisyonlarına, soru önergeleri cevaplarına, basın haberlerine, kuruluşlarda kalan çocuklarla ilgili haberler kapsamında bu konuda değerlendirmeler yansımaktadır. Bakanlığınıza bağlı çocuk bakım kuruluşlarının ülke genelindeki toplam çocuk kapasitesi nedir? Mevcut durumda 5395 sayılı kanun kapsamında bakım tedbir kararı bulunan ve kuruluşlarda bakım altında bulunması gereken kaç çocuk bulunmaktadır? Mevcut kuruluş kapasitesi bu ihtiyacı karşılamakta mıdır? Kuruluşun resmi kapasitesinin üstünde çocuğun kaldığı kaç tane çocuk bakım kuruluşu bulunmaktadır? bu durum çocuklarla ilgili kurum bakımına almak kararları verilirken belirleyici olmakta mıdır? Bu durumun çocukların burada aldıkları hizmete, çocukların ihtiyaçlarının karşılanmasına ve psiko-sosyal durumlarına etkileri neler olmaktadır? Bakanlığınız tarafından çocuk bakım kuruluşu sayılarının artırılmasına yönelik nasıl tedbirler alınmaktadır?
8. Bakanlığınız tarafından takip altında olan, Bakanlığınızın çeşitli hizmetlerinden faydalanan çocukların ölümü ile sonuçlanan olay hakkında Bakanlığınız tarafından yapılan bir değerlendirme bulunmakta mıdır? Bakanlığınız tespitlerine göre çocukların ölümüne neden olan hizmet ve destek boşlukları nelerdir? Çocukların ölmemesi ve daha sağlıklı koşullarda yaşamlarını sürdürmeleri için nasıl hizmetler geliştirilmeli idi?
9. Bundan sonra benzer vakalar yaşanmaması için Bakanlığınız hizmetleri ile ilgili hangi tedbirler planlanmıştır?